

A decorative scroll with two white rollers and gold-colored handles, set against a gold background with ornate scrollwork. The scroll is unrolled to reveal the title.

תורת הר"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים וחדושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמז שליט"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of two horizontal lines with ornate scrollwork in the center.

פרשת נח

פרשת נח

"וְנֹחַ מָצָא חֵן בְּעֵינֵי ה'"

הסוד למציאת חן בעיני אלוקים

מוצאים בפרשת השבוע את הנס הגדול שקרה לנח, כל העולם נחרב ורק נח ניצל. צריך לשאול בזכות מה נח ניצל, מה הדבר המיוחד שנח עשה להינצל מחורבן העולם שנלמד גם אנחנו ונינצל מהדברים הקשים שיש בעולם.

אומר אור החיים הקדוש בפרשת השבוע שאם נח היה נשפט על פי מעשיו הוא לא היה יכול להינצל, משום שהייתה מידת הדין חזקה וקשה והייתה רשעות גדולה ולנח לא היו מספיק זכויות להינצל ולהציל את כל מי שהיה בתיבה איתו. אם כך אומר אור החיים הקדוש שיש שלושה או ארבעה מצוות בתורה הקדושה שגורמות לחן אצל האדם

ואם האדם עושה את המצוות האלו, יש לו חן גם בפני הקב"ה וגם בפני בני אדם.

אחת מהמצוות האלו אומר אור החיים הקדוש שיהיה לאדם חן כלפי הקב"ה וכלפי בני האדם היא שמירת שבת, "וְנַחַ מְצַא חֵן בְּעֵינֵי ה'" בזכות זה ששמר שבת קודש זכה נח למציאת חן. ורבנו אור החיים הקדוש מביא ספרים קדושים ואת הזוהר הקדוש שאומר שנח נקרא כך כי היה נח בשבת ושומר שבת, על ידי ששמר נח את השבת זכה למצוא חן בעיני השם וכך ניצל נח מהמבול.

מפה צריכים ללמוד לימוד גדול, אדם שרוצה מציאת חן בעיני הקב"ה ובעיני אדם, יש לו סגולה גדולה לשמור שבת, השבת היא כמו תיבת נח. אדם ששומר שבת כמו שנכנס לתוך התיבה וכמו נח שמצא חן בעיני השם על ידי שמירת שבת, כך יש לאדם חן וחסד להינצל גם מזמנים ועיתות קשים וגם בפני בני אדם.

אנשים מחפשים סגולות וקמיעות איך למצוא חן בעיני אנשים, בעיני עסקים, בעיני כל דבר, הסוד למציאת חן הוא על ידי שמירת שבת. נח מצא חן בעיני השם על ידי ששמר שבת אפילו שעוד לא ניתנה שבת וכך זכה להינצל מהמבול. לכן כמה שיותר נשמור שבת נקפיד ונדקדק, ניכנס לתיבה של נח ונאטום אותה את השבת שלא יהיה אף סדק ואף חור, שלא יחלחלו בפנים המים.

וכל הקפדה שהאדם מקפיד בשמירת שבת הוא עוד אטם את התיבה חזק ביותר וכך יוכל להינצל מכל ימי המבול של שאר השבוע, מכל היצר הרע וכל הנסיונות והדברים הקשים שיש בימי השבוע, אם ייכנס האדם לתוך התיבה יזכה לחן וחסד בעיני הקב"ה ובעיני בני אדם.

לכן כל אחד ישתדל להקפיד בשמירת שבת וישתדל לחזק עוד יהודים אחרים בשמירת שבת, כל יהודי ששיכנענו אותו והשפענו עליו לשמור שבת יש כוח גדול ביותר

מאותה השפעה שיש לנו שותפות בשבת שלו והשותפות הזו נותנת לאדם כוח בתיבה להינצל מכל הזרם והקושי של כל השבוע ולצאת בשלום מכל הדברים הקשים של כל השבוע כולו.

"אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ"

אל תאמין בעצמך עד יום מותך

אנחנו חושבים בדעתנו כמה האדם צריך להיזהר מיצר הרע, אם נסתכל על נח, התורה הקדושה אומרת לנו בפרשת השבוע "אֵלֶּה תּוֹלְדֹת נֹחַ נֹחַ אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדֹרֹתָיו אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ" נח עמד בדור הקשה של המבול, דור של רשעים וחטאים שכולם היו עושים עבירות וחטאים בחטאים הקשים שיש באותו דור, עד שהקב"ה היה צריך למחות

ג' טפחים בכדי שלא תישאר מהאדמה מרוב הטומאה שכל העולם נטמא מדור המבול.

נח עמד בצדקות בקדושה, לא חטא ולא התקלקל לא הוא ולא ילדיו. אחרי כל השנים האלו שנח שמר על עצמו, בגיל שש מאות שנה כשיצא מהתיבה, נח זורע כרם של ענבים ונופל בכרם של הענבים, חוטא ומתדרדר עד לאן שהגיע.

נבוא ונחשוב עד כמה אסור לאדם לסמוך על עצמו, כמו שהמשנה אומרת (אבות ב, ד) וְאֵל תִּאֱמָן בְּעֵצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ. שש מאות שנה נח לא חטא ועוד בדור של הרשעים הגדולים לא עשה אף עבירה, שמר את עצמו בקדושה וטהרה על אף שדור המבול היו צוחקים עליו. אבל בסוף כשנח יוצא מהתיבה בעולם ריק שאין רשעים ואין ארורים, נח נופל כשזורע ענבים ומתדרדר, מביא חורבן גדול לו ולעולם ומלהיות נח איש האלוקים "אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ" נפל להיות "נֹחַ אִישׁ הָאֲדָמָה".

יצר הרע אף פעם לא עוצר ולא נכנע מלהפסיק לנסות להכשיל את האדם, היצר הרע ראה את נח שעבר כבר כמעט הכל ולא נכשל בכלום, חיכה לו אחרי שיצא מהתיבה בטעות קטנה בענבים, שם הפיל יצר הרע את נח.

לכן האדם לא יסמוך על עצמו אף פעם, לא אחרי שעבר ניסיונות קשים ולא בדברים הקלים, היצר הרע אורב לאדם בכל מקום ואסור לאדם לתת אפילו את הפתח הקטן ליצר הרע "לפֶתַח חַטָּאת רִבִּיץ" (בראשית ד, ז), בפתח הקטן שהאדם נותן ליצר הרע שם הוא נמצא, שם הוא מכשיל ומפיל את האדם בדברים שנראים פעוטים וקטנים.

”נַח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו”

לא לעשות את החשבונות של הקב"ה

אנחנו רואים בפרשת השבוע "נַח אִישׁ צַדִּיק תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו" נבוא ונשאל מה הפירוש של תָּמִים הָיָה בְּדַרְתָּיו?

אז אפשר לבאר ולומר כך, הנביא מספר (מל"ב כ, א) "בַּיָּמִים הֵּם חָלָה חֲזָקִיהוּ לְמוֹת וַיָּבֵא אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בֶּן אֲמוּזַן הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה אָמַר ה' צוּ לְבִיתְךָ כִּי מֵת אֲתָה וְלֹא תִחְיֶה" מתי שחזקיה המלך חלה, בא אליו הנביא ישעיה ואמר לחזקיה המלך שהוא עומד למות מהעולם. שאל אותו המלך חזקיה למה הוא צריך להיפטר מהעולם, אמר לו הנביא ישעיה כי לא התחתן וקיים מצוות פריה ורביה. אמר חזקיה המלך לישעיה הנביא שלא התחתן כי ראה ברוח הקודש שעתידים לצאת ממנו ילדים רשעים, שאחד מהם יהיה מנשה ששם צלם בהיכל ועשה עבודה זרה, לכן לא התחתן.

אמר לו ישעיה הנביא שבנסתרות של הקב"ה לא דורשים, הקב"ה ביקש לקיים מצוות פריה ורביה וצריך לקיים את המצוה, זה שהוא רואה ברוח הקודש שיצא לו בן רשע זו לא בעיה שלו, אבל בגלל שחשב מה יצא ואיך יצא לכן הוא ימות. אמר לו חזקיה המלך שמקובל לו מבית אביו מדוד המלך, שאפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם לא יתייאש מן הרחמים. אמר חזקיה לישעיה הנביא שיתן לו את הבת שלו שיתחתן איתה וכך השם יציל אותו, נתן לו ישעיה הנביא את הבת שלו ובסוף נולד לו מנשה ששם צלם בהיכל.

רואים פה יסוד גדול, אפילו שאדם יודע שיצא לו רע מהמצוה, שיצא לו בן רשע הוא חייב לקיים את המצוה כי השם ציוה את המצוה. בנסתרות של הקב"ה אסור לדרוש, מה שהאדם חושב שיצא ויהיה זה לא עניינים שלו. ישעיה הנביא סמך על חזקיה וידע שחזקיה צדיק והנבואה שלו נבואת אמת והיא תתקיים, אבל בכל אופן השם ציוה ועליו

לקיים, לכן נתן לו את הבת שלו ואפילו שבסוף נולד מנשה שידוע שהרג את ישעיה סבא שלו. לאדם אסור לחקור ולדרוש מה יהיה ואיך יהיה, עליו לקיים את המצוה.

אותו דבר אפשר לומר על נח, על נח נאמר תַּמִּים כי ידע שהדור שלו דור של רשעים והקב"ה אמר לו לבנות את התיבה במשך מאה ועשרים שנה יום יום עד שהמבול יגיע והעולם יחרב, אבל בכל אופן נח התחתן עם אשה וילד ילדים, הוא לא אמר כל העולם רשעים אולי הילדים ילמדו מהם ויחטאו, הוא הלך ועשה לא כמו חזקיה המלך וילד ילדים בדור מסוכן של עבירות וחטאים, לכן נקרא "נח איש צדיק תמים הָיָה בְּדֹרֹתָיו" בגלל המעלה שהלך בתמימות גדולה וילד ילדים בדור הקשה ביותר.

”אִישׁ צָדִיק תָּמִים הָיָה בְּדִרְתּוֹ”

בתי הדין של הקב"ה והמלאך מט"טרון

כתוב בספרים הקדושים שבשמייים יש שתי בתי דינים, אחד של הקב"ה והשני של המלאך מט"טרון. הבית דין של הקב"ה הוא על פי חסד ורחמים, הקב"ה מטיב עם בריותיו ומתנהג איתם בחסד וברחמים והבית דין של המלאך מט"ט הוא על פי מידת הדין קשה ביותר. לכן דוד המלך אחרי המעשה של אוריה החתי, דוד המלך היה מתפלל ומבקש מהקב"ה "מִלְפָּנֶיךָ מְשַׁפְּטֵי יֵצֵא" (תהלים יז, ב) שיקח את המשפט שלו מהבית דין של המלאך מט"ט ויעביר את זה לבית דין שלו, של הקב"ה משום שהמלאך מט"ט מקפיד בבית דין שלו על אנשים שעשו חטא או עבירה ומתי שהוא דן את האדם, הדין קשה ביותר.

מתי שהאדם מרגיש שמידת הדין מתוחה עליו וקשה לו, סימן שהוא נמצא בבית דין

של המלאך מט"ט. אדם שרוצה לצאת מבית הדין של המלאך מט"ט עליו לעשות דברים שהקב"ה אוהב שעושים, כמו אדם בעל חסד, אדם שהוא ענו או אדם ביישן או עם הליכות נעימות. כשהקב"ה רואה אדם שהמשפט שלו אצל המלאך מט"ט ויש באותו אדם חסד, בושה או אדם נעים הליכות, הקב"ה לוקח את המשפט ומביא אותו לבית דינו.

על פי זה אפשר לבאר ולומר, נח היה "איש צדיק תמים הָיָה בְּדֹרֹתָיו" יש דורשים אותו לזכות ויש דורשים אותו לגנאי, אם נלך על פי הבית דין של המלאך מט"ט שכבר עלה השמיימה אז הדין שלו הוא דין קשה ולכן דורשים אותו לגנאי. אבל אם לפני הבית דין של הקב"ה, דורשים אותו לזכות משום שנח היה אדם ענו ופשוט שעשה חסד עם החיות והבהמות, דאג להם שיאכלו במשך י"ב חודשים ומסר נפש עליהם שיאכלו בזמן כמו שצריך.

ולכן נח מצא חן בעיני השם כי הוא היה ענו והקב"ה לקח את הדין מהבית של המלאך

מט"ט לבית דין של הקב"ה ששם נשפט נח
בחסד ורחמים שיצא זכאי ולא ח"ו שתהיה
עליו מידת הדין.

ידע האדם יסוד גדול, מתי שהוא ענו ושפל,
ביישן ודואג לבריות הקב"ה שופט אותו
בעצמו "שִׁפְטֵנִי אֱלֹהִים וְרִיבָה רִיבִי" (תהלים מג,
א). אבל אם האדם קפדן ומתנהג עם העולם
במידת הדין ובגאווה, מתנהג במחלוקת ואין
אצלו מידת החסד, הקב"ה משאיר אותו
לבית הדין של המלאך מט"ט שם מידת הדין
מתוחה ושם קשה ביותר. לכן יקפיד האדם
להיות בעל ענווה וצניעות, בעל חסד ורחמים
על הבריות ואז הקב"ה מטיב ומרחם ולוקח
את כל העניינים של האדם אצלו ומתנהג עם
האדם במידת החסד והרחמים.

”אֶת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ”

הדרך הטובה ביותר מול היצר הרע

בפרשת השבוע רואים שחז"ל שמים את נח ליד אברהם אבינו ודורשים אם נח היה בדורו של אברהם כיצד נח היה מתנהג ואם אברהם אבינו היה בדורו של נח איך הוא היה מתנהג, תמיד משווים בין נח לאברהם אבינו. אז אולי ננסה לבאר ולפרש בין הראיה וקו החיים של נח לבין הראיה וקו החיים של אברהם אבינו וללמוד מפה יסוד גדול.

חז"ל אומרים לנו (אבות ד, א) **אֵיזוֹהוּ גִבּוֹר הַפּוֹכֵשׁ** אֶת יִצְרוֹ מִי נִקְרָא גִיבּוֹר זֶה שְׂכּוּבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ. מתי שיצר הרע בא לאדם ונלחם איתו, יש לאדם שתי דרכים נגד היצר הרע, דרך אחת היא לכבוש את היצר הרע, לא להרוג את היצר או להניס ולהבריח אותו אלא לקחת אותו ולהשתלט עליו, להשאיר אותו בתוכנו ולהפוך אותו לטוב, זה נקרא לכבוש כמו

שמדינה כובשת מדינה אחרת ומספחת אותה להיות חלק ממנה.

אז המשנה אומרת לנו שהגיבור הוא מי שלקח את היצר הרע וכבש אותו, לקח את הטבעים של היצר הרע ומשתמש בהם לטוב. היצר הרע בא לאדם שיהיה כעסן, אז האדם במקום להיות כעסן לוקח את היצר הרע שיהיה לו חמימות וכוח לעשות דברים חזקים בדרך השם. היצר הרע בא לאדם שיהיה שמח לעשות עבירות, אז האדם לוקח את השמחה עבור מצוה, זו דרך אחת לכבוש את היצר הרע מרע להיות טוב.

ודרך שניה זו דרך שהיצר הרע בא להילחם עם האדם והאדם בורח ולא מתעמת עם היצר הרע, לא נכנס עם היצר הרע למלחמה. רבנו הבעל שם טוב ממשיך על זה משל ונמשל עם מוסר גדול לחיים, הייתה עיר אחת שהגנבים היו באים ופורצים לחנויות וגונבים את הסחורה. לאנשי העיר היו שתי דרכים להתמודד עם הגנבים, חלק מהאנשים היו

מתחבאים בתוך החנויות ומתי שהגנבים היו באים, היו צועקים ומשמיעים רעש גדול עד שהגנבים היו בורחים. חלק שני של אנשים היו מתחבאים בתוך החנות ומתי שהגנבים היו נכנסים, היו נותנים להם להיכנס ואז משתלטים עליהם ולוקחים אותם לבית האסורים או לוקחים אותם ומכים אותם, נותנים להם לעבוד בשבילם על זה שנכנסו וניסו לגנוב.

אומר הבעל שם טוב, ההבדל בין הסוג הראשון של האנשים לסוג השני, אלה שנכנסו והבריחו את הגנבים, עכשיו הגנבים ברחו אבל בעוד כמה שבועות הם יחזרו. אלה שהיכו אותם וחינכו את הגנבים או מסרו אותם לבית האסורים, יש להם ראש שקט מהגנבים. כך גם היצר הרע, אם היצר הרע בא לאדם והאדם רק מרעיש ומבריח אותו, יצר הרע ילך עכשיו ויחזור אליו עוד שבוע או עוד כמה ימים. אבל אם האדם לוקח את היצר הרע וכובש אותו ומחזיר אותו לדרך טובה, אז

היצר הרע אצלו והוא רק צריך פיקוח. אם כך, הגיבור הוא זה שכבש את היצר ולא הרג אותו או הבריח אותו, רק כבש אותו ומשתמש בו לדברים טובים וחיוביים.

זה היה ההבדל בין אברהם לנח, נח ראה שיש יצר הרע "אֵת הָאֱלֹהִים הִתְהַלֵּךְ נֹחַ", נח היה עובד את השם וכשהיה רואה שיצר הרע היה בא אליו היה מתרחק, לא רצה לריב, זו לצד וישב בשקט מבלי לעשות אף עניין. אבל אברהם אבינו מסר את הנפש שלו והלך ונלחם בכל כוחו נגד היצר הרע, היה מקהיל קהילות ומחזיר אנשים בתשובה, דרכו של אברהם אבינו הייתה לקחת את היצר הרע ולכבוש אותו, זה היה ההבדל בין אברהם אבינו שנלחם עם היצר, כבש אותו והשאיר אותו בידי לבין נח שברח מהיצר לא רצה עימותים ומלחמות איתו.

לכן הדרך של אברהם אבינו היא הדרך שגרמה לו להיות אבי האומה הראשון של עם ישראל. כי הדרך של נח לברוח מהכל אולי

היא טובה לאדם לחיות בשקט בלי להשיג כלום בחיים, אבל איזהו גיבור הכובש את יצרו, זו דרכו של אברהם אבינו לשלוט על היצר לקחת את היצר ולהשתמש בו לדרכים טובות, זו הדרך והדבר המעולה ביותר.

**"וְאֵנִי הִנְנִי מְבִיא אֶת הַמָּבּוּל מִיָּם עַל הָאָרֶץ
לְשַׁחַת כָּל בָּשָׂר אֲשֶׁר בּוֹ רוּחַ חַיִּים"**

פרנסה שבאה ביושר היא חומה בפני
הפורענות

המדרש אומר (ויק"ר יז, ד) **אֵין בְּעַל הַרְחָמִים
נוֹגֵעַ בְּנַפְשׁוֹת תְּחִלָּה**, מתי שאדם חוטא ועושה
עבירות ודברים לא טובים, הקב"ה לא פוגע
קודם בנפש של האדם, בחיים, אלא הקב"ה
הולך ופוגע בפרנסה. אם הפרנסה לא עוזרת
לזה שנפגע, אז הקב"ה הולך ופוגע בחיים של
האדם.

אם כך צריך לשאול שאלה, בפרשת השבוע אנו רואים שהקב"ה מחריב את העולם במבול, למה הקב"ה מיד הלך ופגע בנפשות, בחיים של האנשים, קודם כל היה צריך לפגוע בממון ברכוש ואם לא יחזרו בתשובה אז לפגוע בחיים, אם כך למה הקב"ה קודם פגע בחיים?

אלא אולי אפשר לבאר ולומר, בדור המבול כל מה שהאנשים עשו היה גזל, לאדם היה בית זה בא מגזל, היה לאדם עסק זה בא מגזל, היה לאדם סוס ששימש לתחבורה זה בא מגזל, הבגדים שהאדם לבש, כל החיים של האנשים היו סביב גזל, מכיוון שלא היה להם שום דבר פרטי שלהם אלא הכל היה בגזל ומרמה, לכן הקב"ה קודם פגע בחיים שלהם.

בעוונות הרבים בדור שלנו אם אדם לא יזהר להיות הגון וכל מעשיו יהיו לשם שמיים וביושר גדול, הוא יוכל להגיע למצב כמו של דור המבול, שבכל דבר שלו יש אבק גזל, אבק מרמה, אבק ריבית, כל דבר יכול לבוא במצב לא טוב. האדם צריך שהפרנסה שלו תהיה

ביושר, כי מתי שיש לאדם פרנסה שהגיעה
לא ביושר ויש עליו מידת הדין, הפרנסה היא
לא חומה בפני הפורענות שמיד תבוא לגוף
של האדם ולחיים שלו.

פרנסה שבאה ביושר היא חומה בפני
הפורענות שפוגעת בה תחילה לפני החיים,
לכן האדם צריך להיזהר שכל מעשיו יהיו
בהגינות ובקדושה גדולה.

